

RACat Informatiu

Núm. 9 | Butlletí d'informació sobre el Registre
Novembre 2018 | d'Artroplasties de Catalunya

La CIM-10-MC/SCP és el nou estàndard de codificació de les dades clínico-assistencials (morbidity i procediments) de l'activitat que es duu a terme a la xarxa sanitària de Catalunya^a.

La CIM-10-MC/SCP és d'aplicació a Catalunya des de l'1 de gener de 2018 (a la resta de l'Estat espanyol, és vigent des de l'1 de gener de 2016 per a l'àmbit hospitalari).

L'ús d'una classificació internacional de malalties i procediments és la base necessària per a la normalització de la informació clínica que conforma el Conjunt Mínim Bàsic de Dades (CMBD).

CODIFICACIÓ DELS PROCEDIMENTS D'ARTROPLÀSTIES DE MALUC I GENOLL AMB EL SISTEMA DE CLASSIFICACIÓ CIM-10-MC/SCP (CLASSIFICACIÓ INTERNACIONAL DE MALALTIES, 10A EDICIÓ, MODIFICACIÓ CLÍNICA/SISTEMA DE CLASSIFICACIÓ DE PROCEDIMENTS)

La multiaxialitat és el principal atribut de la classificació CIM-10-MC/SCP. Els codis de procediment estan formats per set caràcters alfanumèrics, la posició dels quals facilita informació específica dels procediments realitzats (Taula 1). Aquesta classificació permet incorporar nous caràcters o valors a mida quan sorgeixen nous procediments i/o tècniques quirúrgiques, i això fa que sigui molt més exhaustiva que la CIM-9-MC, però també més complexa.

Els codis de procediment d'artroplasties que es realitzen en l'àmbit hospitalari queden descrits a la Secció Mèdica i Quirúrgica (en total la CIM-10-SCP recull 17 seccions). Totes les posicions dels codis de procediment d'aquesta secció, a excepció de la primera, realitzats sobre una articulació, poden adoptar múltiples valors.

^a Per a més informació sobre la CIM-10-MC/SCP consulteu el web del CatSalut- Servei Català de la Salut a través del següent enllaç: <http://catsalut.gencat.cat/ca/proveïdors-professionals/registres-catalegs/catalegs/diagnostics-procediments/cim-10-mc-scp/#bloc4>

Taula 1. Estructura multiaxial CIM-10-SCP: procediments artroplàsties

Posició 1	Secció	Representa l'àmbit general en el qual s'emmarca el procediment. Tots els codis de la Secció Mèdica i Quirúrgica comencen pel valor "0".
Posició 2	Sistema orgànic	Defineix el sistema orgànic o localització anatòmica general involucrada. Les articulacions inferiors prenen el valor "S".
Posició 3	Tipus de procediment	Identifica el tipus de procediment o tècnica realitzada sobre l'articulació. Procediments de substitució, suplement, retirada, inserció i fusió. Els valors principals d'aquesta posició són "R" "U" "P" "H" "G", respectivament.
Posició 4	Localització anatòmica	Identifica la localització anatòmica específica on es realitza el procediment. Articulació del maluc/genoll dreta o esquerra.
Posició 5	Abordatge	Identifica l'abordatge o tècnica utilitzada per accedir al lloc on es realitza el procediment. En la tècnica d'abordatge obert el valor serà "0".
Posició 6	Dispositiu involucrat	Identifica la presència o no d'un dispositiu implantat durant un procediment. Dispositius per reemplaçar, reforçar, estabilitzar i fusionar una articulació.
Posició 7	Qualificador	Es tracta d'un qualificador que dona més especificitat al procediment realitzat i és dependent de la quarta posició.

Tipus de procediments principals de la Secció Mèdica i Quirúrgica relacionats amb la codificació de les intervencions d'artroplàstia (primària i revisions).

Localització anatòmica

Una altra de les novetats de la CIM-10-SCP és la informació que proporciona la quarta posició del codi de procediment, definint la localització anatòmica (estructura) on es realitza el procediment d'una forma més precisa (maluc

o genoll, dret o esquerre, tibial o femoral, etc.) (Taulas 2 i 3). Així i tot, en el cas de l'articulació del genoll no hi ha un valor que identifiqui que l'objectiu del procediment és la substitució unicondilar (o la retirada d'una pròtesi unicondilar)

o la substitució aïllada de l'insert tibial o acetabular (alineador) al maluc. Aquesta informació s'especifica a la **posició 6** (tipus del dispositiu, Taula 4) del codi de procediment, essent el valor de la localització en aquests supòsits el de l'articulació en el seu conjunt (C) o (D).

Quelcom similar succeeix amb la superfície rotuliana, ja que no hi ha valor de localització anatòmica per a aquesta estructura a la taula de codis OSR (procediment de substitució) i s'ha de buscar a la taula de codis OSU (suplement). Per tant, s'ha de tenir en compte, en relació amb els procediments d'artroplàstia total de genoll, que l'actual sistema de codificació no distingeix entre **substitució** bicompartimental o tricompartmental de l'articulació. Segons el *Coding Clinic First Quarter 2017*, la superfície rotuliana forma part del codi de procediment d'artroplàstia total i no és necessari informar d'un codi addicional. Això presenta la limitació, tal com amb la CIM-9-MC, que amb l'actual codificació no és possible diferenciar un procediment d'artroplàstia total tricompartmental (ja sigui de primària o de revisió) d'aquell on no es reemplaça l'articulació

Dispositiu

Pel que fa al concepte de "dispositiu" involucrat en el procediment (**Posició 6**), només es consideren com a tal aquells que resten implantats al final del procediment quirúrgic, que són els que s'han de codificar.

En el cas de les pròtesis totals de maluc, aquesta posició facilita informació del material de la superfície de contacte o fricció entre el cap femoral i l'insert o acetàbul. Aquesta posició també informa si l'implant és de tipus *Resurfacing*. En el cas de les de genoll, especifica si la substitució articular o retirada de l'implant ha involucrat una pròtesi unicondilar, una rotuliana o bé un alineador (insert articular) o espaiador.

Taula 2. Localització anatòmica genoll

Posició 4			
(Valor) Localització			
(T)	Dreta, còndil o femoral	(U)	Esquerra, còndil o femoral
(V)	Dreta, tibial	(W)	Esquerra, tibial
(C)	Dreta, articulació ¹	(D)	Esquerra, articulació ²
(C)	Dreta (dispositiu ròtula)	(D)	Esquerra (dispositiu ròtula)
(C)	Dreta; (dispositiu alineador)	(D)	Esquerra (dispositiu alineador)

¹⁻² PTG: Pròtesi total de genoll, i PUG: Pròtesi unicondilar de genoll.

Taula 3. Localització anatòmica maluc

Posició 4			
(Valor) Localització			
(A)	Dreta, acetàbul	(E)	Esquerra, acetàbul
(R)	Dreta, femoral	(S)	Esquerra, femoral
(9)	Dreta, articulació ³	(B)	Esquerra, articulació ⁴
(9)	Dreta (dispositiu alineador)	(B)	Esquerra (dispositiu alineador)

³⁻⁴ PTM: Pròtesi total de maluc.

femoropatel·lar (bicompartimental). En canvi, en el cas de substitucions aïllades de la superfície rotuliana o recanvi del component ròtula, el codi de procediment serà el de **suplement** (OSU*09C) o codi de **retirada** més el de **suplement**, respectivament.

En el cas de procediments de recanvis parcials de la pròtesi de maluc, on es reemplacen només els components de l'articulació coxal (acetàbul i/o insert femoral), la **Posició 6** del codi de **substitució** de l'articulació maluc, superfície acetabular (OSRA*** o OSRE***), facilita informació sobre el dispositiu acetabular implantat i la superfície de contacte. En aquest supòsit, també s'ha d'informar el codi de suplement corresponent per indicar el recanvi del component articular de fricció o insert acetabular.

La CIM-10-SCP considera el cap femoral d'una pròtesi de maluc com a component femoral. Per tant, en els recanvis parcials on es

Taula 4. Tipus de dispositiu involucrat en la intervenció d'artroplàstia.

Posició 6		
(Valor)	Descripció	Tipus
(J)	Substitut sintètic	De pròtesi articular
(1)	Substitut sintètic, metall	De pròtesi articular de maluc: superfície de contacte metall-metall
(2)	Substitut sintètic, metall-polietilè	De pròtesi articular de maluc: superfície de contacte metall-polietilè
(3)	Substitut sintètic, ceràmica	De pròtesi articular de maluc: superfície de contacte ceràmica-ceràmica
(4)	Substitut sintètic, ceràmica-polietilè	De pròtesi articular de maluc: superfície de contacte ceràmica-polietilè
(B)	Dispositiu de superfície	De pròtesi articular de superfície (<i>Resurfacing device</i>)
(L)	Substitut sintètic, unicondilar	De pròtesi articular de genoll unicondilar
(Z)	Cap dispositiu	
(8)	Espaiador	Espaiador d'articulació de maluc o genoll
(9)	Alineador	De pròtesi articular: insert acetabular o tibial, ròtula.

reemplacen només els components femorals de l'articulació (tija i cap), només s'ha d'informar d'un codi de **substitució** (OSRR*** o OSRS***) per referir ambdós components de la superfície femoral. Aquesta és una altra de les limitacions que presenta l'actual CIM-10-SCP, ja que l'actual sistema de codificació no permet diferenciar un recanvi parcial de l'articulació femoral (tija i cap) d'un recanvi parcial on només es recanvia el cap femoral.^b

Quan el que es recanvia són els components de fricció d'una pròtesi total de maluc (cap femoral i insert acetabular) s'ha d'informar, d'una banda, del codi de **retirada** (OSP) i **substitució** (OSR) del cap femoral i, de l'altra, dels corresponents a la **retirada** i **suplement** de l'insert acetabular (OSP i OSU), en total quatre codis.

Qualificador

Pel que fa a la darrera posició del codi de procediment (qualificador), també com a novetat, aquesta aporta informació sobre el tipus de fixació a l'os dels dispositius implantats, i en concret per les de genoll si s'ha recanviat la superfície rotuliana (Taula 5).

En el cas de pròtesis totals amb fixació híbrida (per exemple, en pròtesi de maluc, superfície femoral cimentada i superfície acetabular no cimentada) cal codificar per separat cada

Taula 5. Tipus de qualificador

Posició 7	
Valor	Tipus
(9)	<i>Cimentat</i>
(A)	<i>No cimentat</i>
(Z)	<i>No qualificat</i>
(C)	<i>Superfície rotuliana</i>

¹⁻² PTG: Pròtesi total de genoll, i PUG: Pròtesi unicondilar de genoll.

component articular amb la seva corresponent cimentació (dos codis).

^b Quan hi ha un recanvi del cap femoral sovint es recanvia l'insert acetabular, i aquest procediment es codifica amb un codi addicional de suplement (recanvi parcial).

Informació de la superfície de fricció en artroplasties de maluc

En base a la posició **sisena** del codi de procediment es pot recollir informació del material de la superfície de contacte i/o parell de fricció. A les taules 6, 7 i 8 es mostra, en artroplasties

totals i recanvis parcials, el tipus de material de la superfície de fricció dels dispositius per tipus de fixació (posició 7).

Taula 6. Superfície de contacte (parell de fricció) en artroplasties totals (localització dreta) per tipus de fixació.

Tipus de fixació	Superfície de contacte			
	MoM ¹	MoP ²	CoC ³	CoP ⁴
Cimentada	OSR9019	OSR9029	OSR9039	OSR9049
No cimentada	OSR901A	OSR902A	OSR903A	OSR904A
Híbrida	Femoral ⁵⁻⁶	OSRR019		OSRR039
	Acetabular	OSRA01A	OSRA00A	OSRA03A OSRA00A

¹ Metall sobre metall; ² Metall sobre polietilè.

³ Ceràmica sobre ceràmica; ⁴ Ceràmica sobre polietilè.

⁵ En la fixació híbrida es cimenta la superfície femoral i no es cimenta l'acetabular.

⁶ En la fixació híbrida inversa no es cimenta la superfície femoral i es cimenta la superfície acetabular.

Taula 7. Superfície de contacte en el recanvi aïllat de la superfície de l'articulació femoral dreta (tija i cap)¹ per tipus de fixació.

Tipus de fixació*	Superfície de contacte	
	Metall	Ceràmica
Cimentada	OSRR019	OSRR039
No cimentada	OSRR01A	OSRR03A

¹Adicionalment s'informarà del codi de suplement corresponent per informar que s'ha recanviat l'insert acetabular

Taula 8. Superfície de contacte en el recanvi aïllat de la superfície de l'articulació coxal dreta (còtila i insert acetabular)¹ per tipus de fixació.

Tipus de fixació*	Superfície de contacte		
	Polietilè	Metall	Ceràmica
Cimentada	OSRA009	OSRA019	OSRA039
No cimentada	OSRA00A	OSRA01A	OSRA03A

¹Adicionalment s'informarà del codi de substitució corresponent per informar que s'ha recanviat el cap femoral

Aspectes clau

 Els procediments d'artroplàstia total i parcial (tipus Moore o monobloc o bipolar a maluc) s'han de codificar amb el tipus de procediment → **SUBSTITUCIÓ (R)**.

 Els procediments d'artroplàstia on només es reemplaça la superfície del maluc (*Resurfacing device*) s'han de codificar amb el tipus de procediment → **SUPLEMENT (U)** (Valor del dispositiu involucrat: **B**).

 Els procediments d'artroplàstia primària per reemplaçar tota l'articulació del genoll per una pròtesi s'han de codificar amb el tipus de procediment → **SUBSTITUCIÓ (R)**.

No cal informar de codis addicionals de substitució de la ròtula.

Exemple de reemplaçament primari total de l'articulació del genoll dret amb fixació cimentada (bi o tricompartmental): OSRC0J9

 La substitució aïllada de l'os de la ròtula o patel·la per un implant en l'articulació d'un genoll amb una pròtesi bicompartimental prèviament implantada s'ha de codificar amb el tipus de procediment → **SUPLEMENT (U)**.

Exemple de reemplaçament de la ròtula dreta: 0SUC09C

 El recanvi aïllat del dispositiu protètic de la ròtula o patel·la per un altre dispositiu similar s'ha de codificar amb el tipus de procediment → **RETIRADA (P) i SUPLEMENT (U)**.

Exemple de recanvi de la ròtula del genoll dret: 0SPC0JC + 0SUC09C

 El recanvi aïllat d'un dispositiu insert acetabular o tibial (alineador) s'ha de codificar amb el tipus de procediment → **RETIRADA (P) + SUPLEMENT (U)** (Valor del dispositiu involucrat "9").

Exemple de recanvi de l'insert tibial o alineador del genoll dret: 0SPC09Z + 0SUC09Z

 Els codis de revisió de la CIM-9-MC "81.53" i "81.55" (recanvi total de la pròtesi de maluc i genoll) a l'actual classificació de la CIM-10-SCP es corresponen amb els procediments de revisió codificats amb el valor **(W)**. L'objectiu d'aquests procediments és revisar el funcionament inadequat d'un dispositiu, sense reemplaçar-lo per un de nou. Per tant, la codificació dels procediments d'artroplasties amb recanvi protètic no ha d'incloure aquest valor.

 En el recanvi total o parcial d'una pròtesi de maluc o genoll i/o amb retirada d'espaiador articular cal codificar en primer lloc el codi de **RETIRADA (P)** del compo-

nent i en segon el del(s) procediment(s) realitzat(s) sobre l'articulació (**SUBSTITUCIÓ** i/o **SUPLEMENT**, etc.).

Exemple de retirada d'espaiador i inserció d'una nova pròtesi total de genoll dret amb fixació cimentada: 0SPC08Z + 0SRC0J9

 La codificació d'un procediment de **substitució** per reemplaçar l'articulació amb una pròtesi total amb fixació híbrida es fa indicant els codis dels dos components de la superfície articular.

Exemple de Substitució de l'articulació dreta en artroplastia primària de maluc amb fixació híbrida (tija i còtila) à 0SRRO*9 + 0SRA0*A

 Els dispositius amb valor "7" i "k" (substituit de teixit autòleg i no autòleg, respectivament) no refereixen un dispositiu de pròtesi articular.

 Els dispositius amb valor "J" (substituit sintètic) fan referència a un component de pròtesi articular.

 Actualment, no existeix un **QUALIFICADOR** que indiqui el tipus de fixació per a les pròtesis de superfície (*Resurfacing*). El valor d'aquesta posició és **(Z)**.

 La intervenció de Girdlestone es tracta d'una retirada de la pròtesi articular de maluc, sense inserció d'espaiador ni cap altre dispositiu. Aquest procediment s'informarà amb el codi de retirada de substituit sintètic en articulació dreta o esquerra: codis **OSP90JZ** o **OSPB0JZ**.

 És molt important informar del tipus de fixació dels components articulars de la pròtesi, **POSICIÓ 7** del codi de procediment → **(9) Cimentat** i **(A) No cimentat**.

La CIM-10-MC/SCP està en contínua revisió i anualment hi ha incorporació de nous codis

Els continguts d'aquest document han estat supervisats pel Grup d'Experts en Codificació (GEC) de la Societat Catalana de Documentació Mèdica (SCDM) i pel Servei d'Arxius i Documentació Clínica del Consorci Sanitari del Maresme (CSdM)

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Agència de Qualitat
i Avaluació Sanitàries de Catalunya

CatSalut

Servei Català
de la Salut

El butlletí **informatiu del RACat** de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQuAS) és una publicació periòdica que té com a finalitat donar a conèixer l'estat del projecte i les novetats més importants.

El Registre d'Artroplasties de Catalunya (RACat) és un projecte finançat pel Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya a través del CatSalut-Servei Català de la Salut. Amb la col·laboració de la Societat Catalana de Cirurgia Ortopèdica i Traumatologia.

Per a més informació:

Olga Martínez Cruz
Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQuAS)

omartinezcruz@gencat.cat
<http://aquas.gencat.cat>

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0)

La llicència es pot consultar a:
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

